

3.3. Katsaus sektoritoimiin

Tukijärjestelmät hedelmien ja vihannesten tuottajaorganisaatioiden toimintaohjelmille sekä mehiläistaloudelle ovat jäsenvaltioille pakollisia toimenpiteitä.

Puutarhatalous

Suomen pohjoisten viljely- ja tuotanto-olojen vuoksi eräitä sektoreita tuetaan tuotantosidonnaisella suoralla tuella. Tämän toimenpidekokonaisuuden lähtökohdat ja perusteet Suomessa on kuvattu erityistavoitteen 1 osuudessa, ja tarkemmat toimenpidekuvaukset esitetään CAP-suunnitelman luvussa 5. Esimerkiksi avomaanvihannesten viljelyä turvataan Etelä-Suomessa tuotantosidonnaisella tuella, ja toimella varmistetaan tuotteiden saatavuutta lähellä alueita, joilla asuu myös merkittävä osa kuluttajista. Samalla edistetään monipuolisen viljelyn ja elinkeinotoiminnan säilymistä alueilla, joilla esimerkiksi kotieläintilojen määrä on vähentynyt merkittävästi.

Lisäksi Suomessa käytetään puutarhatalouden tukemiseen kokonaan kansallista, täydentävää tuotantosidonnaista tukea koko maassa. Etelä-Suomessa tuki perustuu EU:n markkinajärjestelyasetuksen artiklaan 214a, ja Pohjois-Suomessa tuki pohjautuu Suomen EU-jäsenyys sopimuksen artiklaan 142. Näiden säädösperusteiden pohjalta komissio on antanut omat hyväksymispäätöksensä kansallisen tuen soveltamisesta EU-järjestelmiä täydentävinä tukivälineinä.

Hedelmä- ja vihannessektorilla tuensaajia ovat hyväksytyt tuottajaorganisaatiot, joilla on toimintaohjelma ja jotka tuottavat hedelmiä ja vihanneksia, jotka on listattu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) N:o 1308/2013. Tuottajaorganisaatio on tuottajien itsensä perustama yhteenliittymä. Tuki edellyttää myös hyväksytyä tuottajaorganisaatiostatusta ja hyväksytyä toimintaohjelmaa.

Suomessa on neljä hedelmien ja vihannesten tuottajaorganisaatiota, joista kolmella on voimassa oleva toimintaohjelma. Tukea toimintaohjelmille maksettiin vuonna 2019 n. 3 200 000 euroa.

Mehiläistalous

Mehiläistalouden tuki perustuu CAP-suunnitelmaan strategiasetuksen 49 artiklasta valittuihin toimenpiteisiin. Toimenpiteistä muodostuu toimenpidekokonaisuus, jolle valitaan toteuttaja hankehaun kautta. Tuen hakijoina voivat olla mehiläishoitoalaa edustavat rekisteröidyt yhdistykset tai osuuskunnat.

Edellä mainitun mehiläistalouden tuen lisäksi Suomi maksaa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1308/2013 artiklan 215 mukaista kansallista pesäkohtaista tukea, jota myönnetään luonnonolojen vuoksi epäedullisessa asemassa olevien mehiläistarhojen suojelemiseksi. Luonnonolosuhteista johtuvan kilpailuhaitan kompensoimisen lisäksi kansallisen pesäkohtaisen tuen tavoitteena on mehiläistalouden jatkuvuuden ja kehittymismahdollisuuksien turvaaminen. Tukijärjestelmä on hyväksytty nykymuodossaan alun perin 16.4.2002 komission päätöksellä C(2002)786 (tuki nro N 137/01).

Kansallista pesäkohtaista tukea arvioidaan maksettavan vuosittain yhteensä noin 600 000 €. Vuonna 2021 tukea maksetaan 19,00 €/talvehtinut pesä. Tuensaajina ovat mehiläispesien haltijat, joilla on vähintään 15 talvehtivaa mehiläisyhteiskuntaa.

Koska CAP-suunnitelmaan sisältyvän mehiläishoitoalalle tarkoitettua tukea ei myönnetä suoraan mehiläispesien haltijoille, päällekkäisen rahoituksen mahdollisuutta toimijoiden välillä ei ole.

Cap-suunnitelman toimenpiteistä esimerkiksi ekojärjestelmän monimuotoisuuskasvit hyödyttävät myös tarhattuja mehiläisiä kuten muitakin pölyttäjiä.

Muut sektorit